

Sobotna izdaja:
za celo leto K 30—
na mesec 35—

SLOVENE

Imperato
Enostolna petikvrta (80 mm)
širka in 3 mm visoka ali upo-
rejši.
za enkrat . . . po K 400
vradi ravnati, postavi
10. . . po K 400
Pri večjem naročilu popust
Najmanjši oglaš 50/50 mm K 50
Izbira vseh dan izvornih po-
sredkov in dan po pravnici
ob 3. uri zjutraj.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. -- Način poštno krm.
ljubljanske št. 650 na naročnine in št. 349 na oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, horn.-hero. 7563.

Društvo »Gospodsvetski zvon«.

(Dopis s koroške meje.)

Na pol uradni glasovi v časopisih glede odprave obmejne črte med conama A in B na Koroškem so vse Slovence skrajno razburili. Gre samo en glas po deželi in ta je: Odprave demarkacijske črte ne pustimo, zabranimo jo sami s silo, če treba. Koroški Slovenci smo do grla siti vednih večnih razburjenj, prepirov, pobojev, večnega krega in sovraštva. Zato popolnoma prostodušno izjavljamo deželni vladi za Slovenijo kakor tudi centralni vladi v Beogradu, pa tudi ententni komisiji v Celovcu, da pomenja opustitev obmejne črte med cono A in B za nas koroške Slovence novo bratormorno deželno vojsko. Mi se ne udamo. Ako ententna komisija tega ne izprevidi, da je opustitev demarkacijske črte zločin nad koroškimi Slovenci, potem ji bomo mi to v dejanju dokazali, da se je pregrešila sama nad seboj in nad nami.

Mi hočemo mir — in sicer mir za vsa-
ko ceno in za vselej. Drugače bomo segli
po silobranu. Naši fantje in moške, naša
dekleta in žene, vsi so pripravljeni na de-
janski odpor. Mi hočemo imeti v domači
hiši mir in red, ne pa zdražbe in pobo-
jev, kakor je bilo za časa vlade »folks-
verovcev« žalostnega spomina. — Ali ho-
če ententa res zopet Nemcem na ljubo,

da se bo prelivala kri nedolžnih za staro — novo Avstrijo, ki nas je tlačila skozi 600 let. — Nel To odločno odklanjamo in če ne bo zaleglo s protestom, bo zalegla naša trda pest. Kaj pa ententa vendar misli o nas — njenih zaveznikih? Ali so že v Celovcu in Parizu (Dunaju) pozabili, da sta cona A in B dve samostojni upravni enoti, ločeni ravno po demarkacijski črti in da je to demarkacijo ententa sama določila! Če so v Parizu pozabili nato, mi koroški Slovenci nismo!

Mi dobro vemo, da so to milost izberali v Parizu celovski politični bankroterji kakor Šumi-, Lemiš-, Wutte-, Wetzlar-, Paulitsch in dr. Toda vemo tudi dobro zakaj! Napravili so račun, toda brez slovenskega krčmarja. — Toda mi vprašamo ententno komisijo v Celovcu, kako pa si ona misli enotno samostojno upravo v coni A, ako ni nobene demarkacije? Ali misli, da bomo koroški Slovenci zdaj na mah redili celo cono B s Celovcem vred, še več, koroški in avstrijski izstradani, ačni Nemci bi se vsuli kot kobilice po coni A ter bi pokupili vse zaloge živil, zraven pa bi agitali proti Jugoslaviji in za Nemško Avstrijo. Razni čifuti in »šmuglerji« bi preplavili našo lepo deželico ter jo oskubili do golega s svojim ničvrednim denarjem. Ne, tega ne pustimo nikdar, to povemo odločno koroški Slovenci ententni komisiji in pariški mirovni konferenci v obraz. Mir, red in blagostanje, ki se je pod blagodejno jugoslovansko upravo vrnilo v naš lepi Rož in bogato Podjuno, ta mir, red in javno blaginjo hočemo obdržati za vsako ceno, naj velja kar hoče. Ako pa hoče imeti ententa »tešinsko« glasovanje z revolverji, meči in noži na Koroškem v drugi izdaji, je nam prav, a krvave butice bodo odnesli Nemci, to naj si že naprej zapišejo v svoj nepošteni dnevnik. Edino, kar bi bilo še pametno in kar bi rešilo čast in ugled entente, bi bilo to, da na povelje iz Pariza zasedejo naše čete severno mejo cone B, vzamejo v svoje roke upravo v obeh conah ter se cela celovska kotlina brez glasovanja priklopi Jugoslaviji. Pametni, trezni Nemci v coni B itak to žele, Slovenci pa tudi. Ob tej priliki povemo Nemcem enkrat za vselej, da se posesti Gospovetskega polja ne odrečemo za nobeno ceno. Prej ali slej bo naše, in to brez volje Celovca — Dunaja in Pariza! Kar je naša sveta lastnina in dedovina naših prednikov, tega ne pustimo nikdar! Saj so to našo dedno in pravno pravico priznale modre glave v Parizu že lansko leto z dejstvom, da so potegnile živo narodno mejo severno od Celovca in Gospovetskega polja in to sveto našo dedščino ne damo iz rok, dokler bo živel slovenski rod. Mi si ne damo jemati in

uničevati svoje narodne zgodovine, temveč mi jo hočemo vživati in popraviti to, kar smo zamudili po krivdi Nemcev. — Gosposvetsko polje je bilo in mora biti naše za vedno. To je naša stara in nova pravda, katero izvajujemo prej ali slej.

Narod, ki ne zna braniti svojih pravic, ni vreden, da živi. A mi jih hočemo braniti ter pokazati, da smo vredni, da živimo na tem svojem zgodovinskem polju.

Náčrt koroških Nemcev je: v coni A napraviti z odprtjem meje in s prostim kretanjem in bivanjem nemških agitatorjev med slovenskim prebivalstvom nered in nemir, izzivati kravale, poboje in pretepe, nahajati ljudstvo proti slovenski upravi itd. — Nastala bi prava boljševiška zmešnjava, povzročena po preoblebeni nemških boljševikov — »folksverovcih« — in konec vseh koncev bi bil, da bi Nemci zahtevali v svrhu miru in reda in osebne varnosti, da bi takozv. entente, t. j. italijanske »nevtralne« čete zasedle cono A in potem bi lepo pod varstvom italijanskih karabinierjev izvedli ljudsko glasovanje — v prilog Nemške Avstrije! To je menda njih zadnji trik, njih zadnja »goljufiva« iznajdba in tudi njih poslednji »trumpf«, s katerim nas hočejo okaniti za Koroško! — Toda, predragi Nemški Mihel, mi ti povemo, to ne bo šlo. Ako Nemška Avstrija in mesto Celovec v resnici brez cone A, t. j. brez slovenske Koroške ne more živeti, potem je naravno, da Avstrija ni zmožna samostojnega življenja, kajti »die armen windischen Keuschler und Bergbauern« ji ne bodo rešili življenja. — Nemška Avstrija se bo prej ali slej priklonila novi Veliki Nemčiji, to je le samo vprašanje časa in prilike. Da bi pa ententa prostovoljno povečevala nemško državo »das grosse deutsche Reich«, svojega največjega, najnevarnejšega tekmeca in sovražnika na naš račun, tega ne moremo ne verjeti, še manj razumeti. Ako ententa tako misli, potem je bila cela žrtev polna štiriletna vojna čisto iluzorična. Zato še enkrat slovesno in energično protestirauo proti nakani, da bi se nam skušalo zvijačno ugrabiti koroško Slovenijo z odpravo demarkacijske črte, katero je ententa sama začrtala. Ne mučite, ne trpinčite nas do skrajnosti, naša mera je polna!

Mi hočemo red, pokoj in varnost v
 deželi. Zato: Mir nam dajte —
 nemške roke proč od naše svete, stare
 očetnjave!

Kovač in Portir.

Kaj bi nujno sledilo, če bi Italija brez-pogojno sama iz sebe preklicala londonski pakt, priznala Jugoslavijo za prijateljsko

državo ter z njo sklenila pošten, iskreno
mišljen mir temeljem idej rimskega do-
govora?

Prva posledica bi bila, da bi mogla odpustiti v prav kratkem roku domov vse vojaštvo, ki se nahaja na premirni črti. Stroški za vojsko bi se naenkrat zmanjšali za dobro polovico sedanjih proračunskih izdatkov, Italija bi se finančno tembolj oddahnila, ker bi se občutno zmanjšali izdatki za vojno mornarico, pomnožili pa dohodki trgovske mornarice, ker bi se jim odprle naše meje. Zakaj, prevažale bi svoje blago k nam in odvažale domov prepotrebno moko, žito, živino in vse stvari, ki jih zdaj Italija za drag denar kupuje drugje: valuta lire je z dinarjem al pari, docim so vse druge, v čijih deželah Italija kupuje, občutno višje. Posledica bi bila, da bi lira do drugih valut porastla, kredit Italije bi se zboljšal, notranji položaj Italije bi naenkrat dobil prepotraben ventil, revolucionarni elementi bi izgubili privlačno moč, ker bi bilo dovolj hrane in za boljšo ceno.

Ako bi sklenila z Jugoslavijo še posebno prijateljsko politično gospodarsko pogodbo, bi ji to tembolj koristilo, ker bi zmanjšala svoje izdatke za vojsko na tisto vsoto, ki bi jo potrebovala za varnost samo ene meje — proti Nemčiji v Tirolah. Ne bilo bi ji treba tako kot sedaj skrbeti za strateško politično varnost od švicarskih gora vso dolgo vzhodno krivo črto — s podaljškom v Tripolitaniji, ki pride tembolj do veljave, če pomislimo, da mora Italija po saint-germainski pogodbi skrbeti tudi za varnost nove svoje posesti v Mali Aziji. To pa za tako dolgotvoren polotok, kakršen je Italija, v današnjih razmerah nikakor ni zavidljiv položaj, kar tudi za večje mojstre na upravnem in militarnem polju, Rimljane, ni bil. Italija je vkljub svoji ljudski moči silno slaboten dečko ozkih prsi, ki se nikdar ni mogel prav posebno kosati z robustnim Balkanom, a se tudi nikdar več ne bo brez nevarnega rizika. Zakaj, položaj Evrope se je po polomu Evrope 1918 silno premaknil na korist — Iztoka! S tem Italija sicer računa, žal pa, da vedno le s prikrito mislijo, da je nekoč rimski imperij segal tja do Ponta, kjer je ubogi Ovid prezebal med barbari v pregnanstvu.

Vkljub temu, da Slovan pri mirovni konferenci nima pravic pravi nobene besede, vendar postaja tudi ententi že dokaj jasno, da vstaja vse silnejša nova Rusija, ki ji države z devizo »sacro egoismo« niso več kos. In to mi Jugoslovani predobro vemo in zato postajamo od dne do dne hladnejši do sklepov zapadnih — velesil, ki se komaj še drže pred grozečim socialnim in političnim razsulum. Zavedamo

LISTEK.

Jezersko.

Píše dr. Rudolf pl. Andrejka.

(Konec.)

Potskozi Žrelo je jako imenitna in zanimiva. Vsled plazov so zdaj tod vsi klini prikrivljeni ali sploh izruvani. Vendar je ob suhem vremenu, ko so skale suhe, tudi v tem stanju mogoče prez posebne težave priti po Žrelu navzgor, malo težja bi bila pot navzdol. Ob deževju pa bi bila tukaj nevarna hoja. Ne le, da se ne moreš prijemati za mokre skale, ob času deževja trči tudi kamenje po takih žlebovih, da si vedno v smrtni nevarnosti

Ko pridemo iz Zrela, imamo zopet prstena, poraščena tla pod seboj. Na Vadinah smo. Pridemo na široko snežišče, ki pa ni strmo.

Na velikem snežišču pod Rinko in Skuto so našli v ledeni razpoki truplo ljubljanskega dijaka J. Petriča, ki se je ponorečil v nedeljo 27. julija 1913, ko je hotel preplezati greben med Rinko in Skuto.

G. Jos. Kunaver tako-le popisuje nesrečo (v »Plan, Vestniku« 1913): »Petričeva spremljevalca dijaka Tominšek in Hilbert sta šla po poti, ki je izpeljana pod Rinko čez Male Pode na Skuto. Domenili

so se, da se dobe zopet na vrhu Skute. T. in H. sta več časa opazovala Petriča pri plezanju, tudi govorili in klicali so si večkrat med seboj. Kar zaslišita od mesta, kjer je bil preje Petrič, grmenje padajočih skal in od tedaj ni bilo od Petriča nobenega glasu več. Klicala sta nato dolgo, toda ostalo je vse tiho. Nista vedela, da je Petrič že ležal v svojem ledenem grobu...«

Preplezanje grebena med Rinko in Skuto je veletura. Na obe strani, na jezersko in na kransko stran, so silni prepadi. Stena je na obe strani gladka in navpična, proti Podom naravnost brušeno gladka. Kdor je tu zdrsnil, se ne vjame več. Razbit obleži pod steno na Malih Podeh ali na snežišču pod Skuto.

Vendar so nekateri planinci že preplezali ta nevaren greben. G. Pavel Kuna-
ver opisuje to veleturo, ki jo je napravil
v družbi s tremi tovariši, v »Plan. Vestni-
ku« 1913. V spominski knjigi na Skuti so
podpisani še nekateri drugi, ki so srečno
preplezali isti nevaren greben. Za tako vele-
turo je treba vaje, je treba vse potrebne
opreme, je treba spremstva. Brez vrvi,
brez plezalnih čevljev na takih mestih ne
gre.

Nad Vadinami se odcepi ena steza na levo proti Babam. Strma pot vodi na Veliko Babo (2154), odkoder se planincu nudi lep in obsežen razgled po Korotanu. Velika Baba zelo strmo pada proti Raven-

ski Podkocni. Neki domačin je nekoč plezal po tej strmi steni navzdol, zašel na silno nevarna mesta, slednjič sploh ni več mogel naprej. Sezul si je škornje, jih vrغل čez steno in z največjo težavo je bos prišel na podnožje od te strani nepristopne Babe. Pripovedoval je, da niti najhušjemu sovražniku ne bi nikdar želel takega pota.

Z Velike Babe vodi steza po grebenu na Srednjo in na Malo Basis in dalje v Jenkovo planino. S planine pa naprej na Goli Vrh (1789) in po vrhovih na prelaz Jezerski Vrh (1219). Tukaj planinska pot stopi na državno cesto.

Nad Vadinami zavije nova gorska steza na pravo in vodi na Križ (2434). Ta pot še ni popolnoma izgotovljena. L. 1914 bi ravno imeli začeti z zabijanjem klinov in s pritrevanjem žice, ko je izbruhnila vojna. Tako je ostala steza nedovršena do danes. Za nogo je pot dogotovljena, stopinje so vsekane v skalo, a roka ne najde nobenih umetnih prijemov. Zlasti proti vrhu gre steza skoro navpično navzgor. Ko bodo zabiti klini in žica pritrjena in bo steza zaznamovana, bo to prav lepa tura.

Mnogo let je delal in čistil steze po Savinjskih planinah vodnik Lorenc Potočnik, ki je umrl v Solčavi l. 1912. Kdor je hodil po Kamniških planinah pred tem letom, je gotovo poznal tega ljubeznivega moža. Nihče ni znal gorskih potov tako zložno in varno izpeljati kot on. Ko je

delal pot skozi Žrelo, je padel 10 m globoko in se precej hudo poškodoval. Bil je iz vrsten vodnik in tudi Čehi so ga jako čislali. Sam dr. Chodounsky mu je napisal posmrtnico v »Alpskem Vestniku«. V »Slov. Plan. Vestniku« se ga s toplimi besedami spominja načelnik Savinjske podružnice g. Kocbek. Davno bo že strohnelo njegovo telo, planinci pa se ga bodo še vedno spominjali, ko bodo brali o njem in hodili po potih, ki jih je nekoč naredil on. Spavaj mirno, sin planin!

Lansko leto je bila Češka kočja še zatvorjena, ali bolje rečeno, je bila odprta, a še ne oskrbovana in je še spalo planinsko življenje v okolišu Češke podružnice. A prej ali slej, morda že letos, se to življenje zopet prebudi in dogotovili bodo tudi to pot na Kríž.

Križ in Rinka (2441) sta kakor dva dvojčka, imata enako obliko in skoro enako višino. Samo za 7 metrov je Rinka višja od Križa. Južna stran teh dveh sester ni tako strma kakor severna in tudi ni gladka stena. Zato sestop tukaj ni pretežaven, če tudi ni dobre nadelane steze na tej strani. Pride se na stezo, ki vodi iz Turškega žleba pod Rinko na Skuto ali pa dalje po Podih na Kokrško sedlo. Ta pot čez Pode se precej vleče, je večinoma samo markirana in ni težavna z edino izjemo čez Sleme pod Skuto, kjer je treba malo previdnosti. Pobočje Slemenja je strmo, klinov ali žice ni, vsaka stopinja mora biti

se dobro, da zdaj naša valuta raste in romanska pada! Danes čutimo in vemo z gotovostjo, da se nam morajo prej ali slej odpreti vrata v svet od Trsta do Skadra. Portir, ki stoji zabarikadiran za vrata v Jadran, se silno trese v nogah, ker je dobil strah pred polomom doma in naraščajočim pritiskom Balkana, s katerim se danes mora on spoprijazniti, če hoče rešiti vse, kar ima doma v Italiji še trdnega. Kovač je prišel pred vrata, toda se ga je ustrašila hudoba, zaprla pred njim vrata s tako silo, da so se prikazali njeni kremplji. Kovač pa je šel, vzel kladivo in zanetil kremplje... da ga je hudoba prosila, naj se je usmili...

Tako se godi danes poldruge leto po 3. nov. 1918 italijanskemu portirju v Trstu in Reki, ko mu delavske množice revoltilirajo, vojaštvo odpoveduje pokorščino, koloni ročejo delati na veleposestvih, zahtevajo zemljo za svoje družine. Stotisoči stradajo, ker ni dovolj kruha, stotisoči nimajo dela, ker ni premoga in surovina za tvornice.

In tako živi Italija v smrtnem strahu pred lastnim ljudstvom in Jugoslavijo. V tak položaj jo je spravil nesrečni londonski dogovor in sveti njen egoizem! O »usoda« držav in narodov je čisto z bridko ironijo pisana, conte Sforza, Nitši, Salendri, Sonino in — Giolitti!

Da je bila novembra 1918 Italija na pariški konferenci sogla po patto di Roma, kako vse drugače bi se bil razvil red v Evropi! Tako pa so ravno Italijani a patto di Londra onemogočili vse dobrine, ki bi bile nujno naglo sledile zaleteni glavni seji mirovne konference. Koliko nekoristnega časa pa je le-ta potratila ravno radi nesoglasja med Wilsonom in zastaranimi »pravilnicami« patto di Londra! To pa je postalo usodno dalje za vse, ki so sodili celi svet, najbolj pa za Italijo, ki je hotela za vsako ceno preprečiti življenjapolno mlado Jugoslavijo.

Patto di Londra nam je prinesel plebiscit na Koroškem, nam je odtrgal Radgona in povzročil, da nismo dobili koridorja do Češko-Slovaške. Preprečil je, da se danes Evropa nima stalnih določenih meja in da se vsespovsod majese nastale državne tvorbe. Najvažnejša posledica pa je, da se je umaknil ušaljeni Wilson v Ameriko in prepustil države njihovega zlatemu teletu z imenom svetega Egoizma. Radi tega umika mirovne konference romajo iz mesta v mesto, a nikdar ne sklenejo, kdaj bo njihovega posla konec. Med tem pa se svet razvija po logiki novih prevratnih idej proti volji onih, ki so jim indirektno postali botri in kumi. Danes je zdrobljeno eno dete, ki ga je ententa vrgla Rusiji v žrelo in vprašanje je samo, če pride še kdo izmed malih na vrsto...

Borili so se za svobodo malih, a razkril se je glavni pogon velikih sil za — zlatim teletom. V tekmi za veliko odškodnino ne morejo opaziti, kako drvi njihov avto, odkar je skočil iz njega moralno čisti Wilson, naravnost v gospodarsko in socialno pogubo. Zakaj, ne mogoče je, da bi bil volk sit in ovca cela.

Ententa stoji danes pred problemi, ki jih je sama izzvala, ker je zapustila Wilsonov program in sledila razjarjenemu francoskemu staremu tigrju, ki je z italijansko mačko in angleško buldoga raztrgal ubogo Evropo tako, da je v največji nevarnosti popolnega gospodarskega in socialnega poloma.

Hudo je človeku, ko vidi, kje ima zlo svoj bistveni izvor in je spoznal trenutke, ki odločajo usodo držav in narodov.

Nova doba se poreja s silnimi katastrofami, kakor jih človeštvo ne pozna mnogo. Res je, da je vsako rojstvo poroščeno s solzami, a tudi — smrti!

Dr. J. P.

Turčija.

Mirovna pogodba.

LDU Pariz, 18. julija. (DKU — Havas) Zavezniki so odgovorili turški delegaciji na pomiselke turške vlade glede mirovne pogodbe. Odgovor veli, da zavezniki ne morejo soglašati s kako izpremembo onih določil mirovne pogodbe, ki temeljejo Turčiji Smirno. To se nanaša tudi na določitev mej med Sirijo in Turčijo. Dovoliti tudi ne morejo izpremembe klavzul, ki se nanašajo na ustanovitev svobodne Armenije. Stališče Smirne je enako onemu Gdanskemu. Zavezniki tudi ne morejo izpremeniti načela, po katerih so morske ožine (Dardanele in Bospor) svobodne. Pač pa smeta Turčija in Bolgarijo poslati po enega zastopnika v komisijo za morske ožine. Nadalje se črta ona točka mirovne pogodbe, ki nalaga Turčiji, da mora izročiti vse ladje nad 1600 ton. — H koncu pravi nota: Mirovna pogodba gre tako daleč, da priznava Turčiji Carigrad kot glavno mesto, dasi je zelo dvomljivo, ali imajo Turki tam večino. Ako bi se turška vlada protivila podpisati mirovno pogodbo, zlasti tedaj, ako bi se pokazalo, da ni v stanju vpostaviti svojo avtoriteto v Anatoliji, ali zagotoviti izvedbo klavzul mirovne pogodbe, potem bi bili zavezniki v zmislu besedila pogodbe primorani izpremeniti te določbe in izgnati Turke iz Evrope, takrat za vedno. S pričujočo noto naznanjajo zavezniki otomanski vladi, da dovoljujejo Turčiji desetdnevni rok, tekem katerega morajo sporočiti, ali sprejmejo mirovne pogoje in ali jih nameravajo podpisati. Rok poteče 27. julija opolnoči. Ako Turčija ne bi hotela podpisati pogodbe z navedenimi pogoji, potem bodo zavezniki ukrenili vse, kar se jim bo zdelo potrebno.

Razna poročila.

Izmenjava ujetnikov.

LDU Pariz, 18. julija. (DKU — Havas) »Petit Parisien« poroča: V zmislu dogovora, sklenjenega v Kodanju, bo, ako izpusti Rusija zadnje tamkaj se nahajajoče francoske ujetnike, 4000 Rusov, med njimi 29 ljudskih poverjenikov, ki so se odvedli iz Arhangelska po odpotovanju poslanika Noulensa, dne 21. t. m. odpotovalo iz Marseila na krovu parnikov »Batavia« in »Peterhof«. Namenjeni so v Odeso.

Samomor pruskega princa.

LDU Berlin, 18. julija. (DKU — Wolff) Princ Joachim Pruski, najmlajši sin bivšega cesarja Viljema, se je včeraj v težki duševni zmedenosti ustrelil.

LDU Berlin, 19. julija. (DKU) Listi poročajo o samomoru princa Joachima Pruskega: V petek je princ prišel ob pol eni ponoči domov in je takoj šel v svojo spalnico. V soboto zjutraj so ga prišli obiskat sorodniki. Služabniki so ga našli ležati v spalnici na tleh, oblečenega in z rano v prsih, povzročeno po strelu. Zdravnik je bil takoj na mestu. Princ so prenesli v bolnišnico, kjer so dognali, da je krogla prodrla desna pljuča in ranila srce. Vse poizkušnje, ohraniti princa pri življenju, so bile zaman. Ob eni ponoči je izdihnil. Princ Eitel Friedrich je takoj prihitel k bratu, ko je zvedel za samomor.

Politične novice.

+ Izpraznitev Radgone. Od poučene strani smo informirani, da je dospela posebna ententna misija, ki naj bi prisostvovala evakuaciji Radgone. Toda o tej evakuaciji ne more biti govora, dokler ni v zmislu člena 284 senžermenske mirovne pogodbe popolnoma zagotovljen svobodni

ča je bila navadno gospodična Chodounska, ki precej dobro govori slovensko. Izmed Čehov, ki so prihajali na Jezersko, morebiti edini dr. Franta tako dobro obvlada slovenski jezik kakor hčerka dr. Chodounskega.

Ali bodo Čehi še v tolikem številu prihajali k nam, kot so do zdaj? In če bi se uresničilo nemško upanje, bomo izgubili del naših krasnih Savinjskih planin.

Nemci namreč še niso izgubili popolnoma upanja, da bo najjužnejša točka njihove Avstrije klin Mrzla Gora, Baba, Križ. Križ, na katerem so se v stari Avstriji stekale meje Kranjske, Koroške in Štajerske, naj bi bil najjužnejša točka klina, ki bi se zadiral v Jugoslavijo. Belska občina spada v glasovalni pas, samo Jezerska občina je že v Jugoslaviji.

Toda to je naša zemlja, tukaj Nemška Avstrija nima ničesar opraviti! Onstran Jezerskega Vrha prebivajo še prav tako pristni Slovenci kakor tostran vrha, slovenski Korošci morajo napraviti ob glasovanju čez nemške nskane, da bi bil Križ mejna točka Jugoslavije in Nemške Avstrije — velik križ!

V to nam pomaga Bog in zavednost slovenska!

promet s Prekmurjem in na železnici Spilje—Radgona—Ljutomer, glede česar so v teku razgovori. — Citirani člen mirovne pogodbe 284 se glasi: »Avstrija se obvezuje, da bo dovolila prost prevoz čez svoje ozemlje na progah, ki so najbolj primerne za mednarodni tranzit, bodisi po železnici, po rekah ali pa prekopih, in sicer za osebe, blago, ladje, čolne, železniške vozove in pošto, ki prihaja iz ozemlja katerekoli zaveznike ali pridružene sile ali ki je v tako ozemlje namenjena, ne glede na to, da li se nahaja ta sila ob mejah Avstrije ali ne. Osebam, blagu, ladjam, čolnom, železniškim vozovom in pošti se ne bo nalagala nikakršna tranzitna carina ali povzročila kaka zakasnitev, oziroma nepotrebna prometna utesnitev; ves ta promet uživa glede vseh pristojbin in prometnih olajšav, kakor tudi v vseh drugih ozihi iste pravice kot avstrijski notranji promet. Prevozno blago je prosto kakršnihkoli carinskih ali podobnih pristojbin. Vse pristojbine ali obremenitve za tranzitni prevoz se imajo gibati v mejah, primernih prometnim prilikam. Nikakršna obremenitev, olajšava ali ustanovitev ne sme biti odvisna niti direktno niti indirektno od lastniške osebe ali pa od državne pripadnosti ladij, oziroma drugih prometnih sredstev, ki bi se uporabljala na kateremkoli delu cele tranzitne proge.«

+ Nemci izpraznili apaško kotlino. Avstrijska vlada je 11. t. m. po svojem opravitku v Belgradu oficijelno obvestila našo vlado, da je Avstrija evakuirala desni breg Mure (apaško kotlino), a da jugoslovanske oblasti niso še prišle v izpraznjeno ozemlje. Vsled tega je komanda dravske divizijske oblasti 18. t. m. dala zasesti po svojih četah apaško kotlino. Upravo prevzamejo naše civilne oblasti. Sicer pa je zasedba sedaj, ko je bila mirovna pogodba 16. t. m. ratificirana, tudi v zmislu te pogodbe upravičena.

+ »Pred vladno krizo.« Pod tem naslovom je v ponedeljek »Narode« prinesel dolg članek, v katerem dolži dr. Korošca vseh mogočih grehov. »Perfidnost« je v članku eden najnežnejših izrazov, ki jih je članekar v dneh te pasje vročine mogel iznajti. Prinaša tudi v članku povest o dr. Čoku, zastopniku Trsta, ki mu je baje dr. Korošec na njegovo vprašanje, kako je v Trstu, odgovoril: »Peljite se v Trst, pa boste videli, kaj je tam.« Nam sicer resnica o tem dogodku ni znana. Toda tudi »Narodu« bo morda znano, da je dr. Korošec minister za železnice. Če dr. Čok išče zunanje političnih informacij pri dr. Korošču, je le znamenje, da na informacije svojih demokratskih ministrov nič ne da. Sicer pa najbolj »zaostali klerikalci« nikdar ne bo tako neumen, da bi se o zunanji politiki šel informirati k ministru za železnice. To je prav tako neumnost, kakor če bi kdo o socialno-političnih načrtih šel poizvedovati k dr. Kukovcu. Dr. Čok naj se ne pritožuje nad dr. Koroščem, če bi ga bil ta tudi res tako prijel. Saj dr. Čok v Belgradu ni igral vloge zastopnika Trsta, ampak je pod tem naslovom zlezel v parlament, da je tu čez drn in strn drl z demokracijo in pomagal ubijati »klerikalce«. To je resnica o »tržaškem zastopniku« dr. Čoku. »Narode« pa naj bo prepričan, da tudi njegove marnje ne bodo rešile njegove stranke bližajočega se poloma. Pred sodbo tudi veliki grešniki ne ostanejo brez nevarnosti.

+ Dr. Kukovec — patron judov. Dr. Kukovec, ki se je vsilil za ministra socialne politike, v Belgradu nima nobenega bolj nujnega posla, kakor izdajati brzojavne fermne v zaščito judov, in to celo v stvarih, ki ga čisto nič ne brigajo. Ta mož je začel telegrafično razveljavljati razne odločbe stanovanjskega urada. Da je pri takem ministrovanju skupno delo nemogoče, bo uvidel vsak. Naj se dr. Kukovec zanima malo bolj za delavske razmere, varstvo judov pa naj prepusti demokratskim bankirjem. Če pa meni, da je on zato minister, ker so ga judje in bankirji postavili na to mesto, potem naj se ne čudi, da ljudstvo v njegovo ministristvo nima zaupanja. In zanimivo je, da liberalci sedaj govore zopet o krizi v vladi, ker se vsi pametni branijo, da bi mož dr. Kukovecve sorte zavladal tudi na ljubljanskem poverjeništvu za socialno skrb. Vse socialno delo liberalcev obstoji v tem, da branijo kapitaliste in njihove predprave. Pa se čudijo, da se jih otresa vsakdo, ki količkaj socialno čuti.

+ Dvanajstine. Finančni odsek bo v dveh dneh gotov z razpravljanjem o predlogu finančnega ministra glede odobrenja budgetnih dvanajstin za prihodnje štiri mesece. Odsek je v glavnem odobril te dvanajstine na podlagi finančnega zakona. Razpravljanje o finančnem zakonu bo končano do konca tega tedna.

+ Občinske volitve v Zagrebu. LDU Zagreb, 19. julija. Ob 10. dopoldne je bil proglašen končni rezultat včerajšnjih naknadnih volitev za zagrebsko mestno zastopstvo. Glasovalo je 3290 volilcev. Večinskih glasov pa je bilo oddanih 3177. Od teh glasov odpaše na listino skupine dr. Politke 120 glasov, en mandat, na listino hrvatske zajednice 2070 glasov, 13 manda-

tov, na listino stranke prava (frankovcev) 766 glasov, 5 mandatov, in na listino seljačke stranke 212 glasov, en mandat.

50letnica ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva.

V nedeljo je gasilno in reševalno društvo praznovalo svojo 50letnico na slavnosten način. Ljubljana se je za to priliko okrasila z zastavami Na slavnost so prihiteli gostje iz vseh krajev Slovenije, zlasti mnogo jih je bilo iz Hrvatske in tudi Bosne. Zastopano je bilo tudi češko gasilstvo. V soboto zvečer je bil v Narodnem domu na čast gostom koncert vojaške godbe pod vodstvom kapelnika g. dr. Čerina.

V nedeljo ob 9. uri dopoldne je bilo v dvorani Mestnega doma slavnostno zborovanje ljubljanskega gasilnega in reševalnega društva, ki mu je predsedoval podžupan dr. Triller, kateri je v svojem govoru slavil požrtvovalno delo članov ljubljanskega gasilnega društva, ki je bilo vedno pripravljeno za pomoč soseščanom in je svojim nalogam tudi v polni meri zadostilo. Spominjal se je dolgoletnih članov tega društva, kakor tudi žrtev nedavnega požara na ljubljanskem južnem kolodvoru. V imenu ljubljanske občine je izrekel zahvalo društvu za njegovo 50letno požrtvovalno delo, pri čemer je zagotavljal tudi nadaljno pomoč ljubljanske mestne občine. Zborovalce je pozdravil v imenu zadržanega predsednika dr. Brejca tudi zastopnik deželne vlade g. Gollia, v imenu Društva hišnih posestnikov njegov predsednik g. Frelih. K 50letnici gasilnega društva so čestitali tudi zastopniki raznih drugih korporacij, med njimi zastopnik hrvatskega gasilstva. Končno so bili za svoje zaslugе in požrtvovalno delo na gasilskem polju soglasno izvoljeni za častne člane gg. Barle, Lapajnar, Medic, Leitgeb, Perme in župan dr. Tavčar.

Po dovršenem slavnostnem zborovanju so se gasilci formirali na Vodnikovem trgu v sprevid. Tu jih je pozdravil v imenu Jugoslovanske gasilske zveze njen načelnik g. Barle. Gasilcev je bilo nad 1300 in sicer je bilo zastopanih 90 društev iz Slovenije, med njimi 7 iz Koroške, 28 iz Hrvatske in dva iz Češke. Sprevid je krenil z godbo dravske divizije na čelu po Mestnem in Starem trgu, po Bregu, preko Turjaškega trga in Gosposke ulice na Kongresni trg. V sprevidu, pred katerim so nosili okoli 20 društvenih zastav, je igrala tudi godba jugoslovanskih železničarjev. Na Kongresnem trgu, kjer je bil na stopnišču uršulinske cerkve postavljen oltar, se je vršila sv. maša, ki ji je prisostvovalo tudi mnogobrojno drugo občinstvo. Po končani božji službi je sprevid krenil po Šelenburgovi ulici, Dunajski cesti, mimo sodniške palače, po Miklošičevi in Sv. Petra cesti proti Mestnemu domu. Pred Jugoslovansko tiskarno je združeno gasilstvo defiliralo pred odborom svoje zveze, na kar se je sprevid razšel.

Za tem se je vršil v dvorani Mestnega doma občni zbor Jugoslovanske gasilske zveze. Otvoril ga je njen načelnik g. Barle, ki je na kratko poročal o delovanju predsedstva. Naglašal je med drugim, da je predsedstvo stremilo za tem, da stopi v čim ožje stike s hrvatskim gasilstvom, da bi se osnovala skupna zveza, ki bi potem združila v sebi tudi srbske gasilce. Tajniško poročilo je podal g. Hojan. Omenil je, da je likvidacijska komisija dežele Kranjske razdelila iz gasilskega sklada 126.000 kron. Predsedstvo je doseglo, da se bo izdelal nov gasilskostražni zakon za vso Slovenijo. Zveza šteje sedaj nad 300 društev in 11.000 članov. Dohodkov je bilo 19.415 K 91 vin., stroškov 9743 K 69 vin. V vojnem posojilu in bonih je 5305 K, torej čistih dohodkov 14.110 K 91 vin., prebitka pa 4367 K 22 vin. V podpornem skladu je 10.304 K. Blagajniku in odboru se je nato izrekel absolutorij. V imenu tehničnega odseka je poročal g. Sajovic o novem poslovniku ter se je njegovo poročilo odobrilo. Istotako se je odobrilo poročilo gosp. Rusa o novem vežbalniku, kakor tudi poročilo g. dr. Bergmana o uvedbi enotnega kroja za gasilce. V splošnem ostane kroj isti, uvedejo se pa nove čepice. V imenu literarnega odseka je poročal g. Hojan, da je »Gasilec« izhajal doslej 4 krat na leto, skušalo se bo pa izhajati vsaj 6 krat na leto. Gosp. Pristovšek je poročal o vaditeljskem tečaju. Ko bo dotiskan novi vežbalnik, se bo priredil vaditeljski tečaj, na katerem bodo zastopane posamezne župe po svojih odposlancih. Članarina se je dovolila za posameznega člana 1 K 50 vin. na leto, od česar doka dve tretjini župe, eno tretjino pa zveza. Zatem so se razpravljali razni samostalni predlogi. Med drugim je poročal dr. Bergman, da so gasilna društva v Mariboru, Celju, Ptuj in Kamnici pri Mariboru izjavila, da pristopijo zvezi, ako se jim pusti nadalje naskočeno glasovanje in se jih zavaruje pred razpustom. Ta zahteva je izzvala precej ogorčenja med zborovalci in se je tudi odklonila soglasno. Končno je pozdravil zborovanje kot za-

gotova, kajti če se spodtakneš ali zdrsneš, je nesreča toliko kot gotova.

Z Vadin naravnost naprej pelje pot na Savinjsko sedlo (2001). S tega sedla greš lahko v Belsko Podkočje in dalje v Belo, ali na Mrzlo goro (2208) ali pa naprej na Štajersko, na Okrešelj.

Pot na Mrzlo Goro, domačini ji pravijo Belska Kočna, sicer ni tako skrbno izdelana kot n. pr. na Grinovec ali pa na Skuto, vendar pa za vajenega planinca ni pretežavna. Je tudi prav mična tura.

Naša turneja po jezerskih gorah je končana. Dva vseučiliška profesorja sta si poleg drugih zlasti pridobila zasluže za njih razkritje. Dr. J. Frischauf in Čeh dr. Karl Chodounsky. Kdo se ne spominja s simpatijo tega častitljivega moža, kdor ga je imel priliko spoznati? Vsako leto je prihajal s svojo hčerko Marijo na Jezersko, slika njegovega prezgodaj umrlega sina dr. Chodounskega mlajšega visi v Češki koči. In četudi že precej prileten je dr. Chodounsky hodil še vsako leto na visoke gore. Sneg je že pobelil njegovo glavo, a telo velikega ljubitelja naših planin je ostalo še krepko in čilo. In kako prijazen, kako dober je bil proti domačim prebivalcem! Kdo ne pozna »doktorja Kudounskega«, kakor ga imenujejo po svoje? Kolikim je že brezplačno delil zdravniško pomoč! Za tola-